

Asia: VN/28937/2021

Työryhmän mietintö pienten riita-asioiden menettelystä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus kannattaa pienriitamenettelyn kokeilemista jäljempänä esitetyllä tavalla, ja sen käyttöalan laajentamista, jos työryhmän mietinnössä varsin suppeaksi ehdotettu menettely osoittautuu toimivaksi. Toisaalta käräjäoikeus kuitenkin huomauttaa, että jo voimassa olevat menettelysäännökset mahdollistavat varsin joustavan menettelyn, mikäli prosessinjohto on riittävän rohkeaa ja aktiivista. Asian vieminen valmisteluistuntoon heti haastehakemukseen annetun vastauksen jälkeen ja ilman erillisiä kirjallisia lausumia on jo nykyiselläänkin mahdollista. Käytännössä se kuitenkin estyy pitkälti käräjäoikeuksien ruuhkautuneisuuden vuoksi. Asiat käsitellään niiden saapumisjärjestyksessä ellei kiireellisyysperustetta käsittelylle ole olemassa.

Ehdotukseen sisältyy kuitenkin riskejä. Voidaan ajatella, että toimivaksi osoittautuessaan ja käyttöalaltaan myöhemmin laajentuessaan pienriitamenettely tulisi lisäämään käräjäoikeuksissa käsiteltävien asioiden määriä. Täten onkin ensiarvoisen tärkeää, että käräjäoikeuksilla varmasti on käytettävissään nopean ja tehokkaan menettelyn vaatimat resurssit. Riskinä voidaan pitää myös sitä, jos oikeudenkäyntiavustajien kelpoisuusvaatimuksia kevennetään, koska se voi johtaa epämääräisen ja osaamattoman asiamieskunnan syntymiseen. Ja riskiksi on lopulta luettava myös se, ettei maallikoiden ajamien joskus hyvin sekavienkin asioiden selvittäminen ratkaisukypsiksi muutaman tunnin istunnossa ole elävässä elämässä niin helppoa kuin työryhmän mietinnössä on kaavailtu.

Edellä kerrotuista epäilyksistä huolimatta pienriitamenettelyä kannattaa kuitenkin kokeilla. Käräjäoikeus saattaakin harkittavaksi nimenomaisen kokeilulain säätämistä, kuten sittemmin menestykseksi osoittautuneen lapsen huoltoa koskevien asioiden tuomioistuinsovittelunkin osalta aikanaan tehtiin. Kestoltaan rajattu kokeilu voitaisiin toteuttaa esimerkiksi rajatussa määrässä käräjäoikeuksia.

Lahtinen Ilkka
Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus